

Peygamberler arasında üstünlük var mı?

Bazıları Efendimiz sallallâhu aleyhi vesellem ile diğer peygamberlerin makamını bir tutup diyorlar ki “hepsinin makamı aynıdır çok büyütüyorsunuz diyorlar”

Bu iddia ne ilme ne akla nede vicdana sığmayan cehaletten değilse tamamen ihanetin mahsülü olan bir sözdür. Asla **ilmî naslara dayalı değildir**. Meseleyi net ve ölçülü şekilde ayıralım:

1- Peygamberlikte nübüvvetin aslî sıfatları bakımından eşitlik vardır

Evet, bütün peygamberler **nübüvvetin aslî sıfatları** bakımından eşittir. Hepsî: Allah tarafından **seçilmiştir**, **vahiy** almıştır, **ismet** sıfatıyla korunmuştur, emanette emin, sıdk ile kaim ve tebiğde bi hakkın vazifelerini ifa etmişlerdir. Hepsine iman farzdır ve peygamberliklerini inkâr **küfürdür**. Bu noktada hiçbir Müslüman: “Bir peygamberi kabul edip diğerini reddedemez.”

Kur’ân bu imanî dengeyi şöyle koyar:

لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ؟؟

“Biz Allah’ın peygamberleri arasında ayırım yapmayız.” (Bakara 285)

Bu ayet, sıfat ve iman bakımından eşitliği ifade eder. Ancak vazife, makam ve derece bakımından eşitlik yoktur Bu eşitlik: **Vazifede, makamda, risaletin kapsamında, ümmet ve tesir alanında** eşitlik demek **değildir**. Kur’ân bunu ayrıca açıkça bildirir:

تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ؟ مِنْهُمْ مَنْ كَلَّمَ اللَّهُ وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ
دَرَجَاتٍ؟

“İşte o peygamberlerin bir kısmını bir kısmına üstün kıldık. Allah onlardan bir kısmı ile konuşmuş, bazılarını da derece derece yükseltmiştir.” (Bakara 253)

Bir sultan bir adamı **mahalleye muhtar** tayin etse, birini de bir **vilayete vali** yapsa ikisi de sultan tarafından seçilmiştir, görevlidir, isyan edilmez. Ama kıymet ve vazife cihetinde ikisi de aynıdır denilir mi?

Diğer peygamberler, belli bir **kavme**, belli bir **zamana** ve sınırlı bir **coğrafyaya** gönderilmiştir. Halbuki Efendimiz Hz. **Muhammed** sallallahu aleyhi ve sellem, **kıyamete kadar bütün insanlara ve cinlere, bütün zamanlara ve mekânlara** gönderilmiş **tek ve küllî bir peygamberdir**.

Bu fark, peygamberlikteki **vazife ve makam farkıdır**. Sanki beşeriyet, **tarih boyunca bir terbiye sürecinden** geçirilmiştir: İnsanlık, çocukluk ve gençlik devrelerini önceki nebilerle yaşamış; iman esasları, ahlâk ve ubudiyet adım adım öğretilmiştir. Kemâl çağına ulaştığında ise artık **tek bir Resûl, tek bir şariat, tek bir ümmet** düzenine geçilmiştir.

Bu hakikat şu misalle çok iyi anlaşılır: İlkokulda: Sınıflar küçüktür, talebe sayısı azdır, dersler iptidâîdir, her sınıfa ayrı öğretmen gerekir. Ama üniversiteye gelindiğinde: Talebeler binleri bulur, dersler küllîdir, bir anfiye **binlerce öğrenci, tek bir hocadan** ders alabilir. Çünkü artık seviye yükselmiştir. İşte: Önceki peygamberler **beşeriyetin sınıf öğretmenleri gibidir**. Efendimiz sallallâhu aleyhi vesellem **kemâl çağının, küllî dersini veren tek rehberidir**

Bu yüzden: Onun risaleti **mahallî değil, küreseldir**. Onun hitabı **zamanla sınırlı değil, ebedîdir**. Onun şeriatı **geçici değil, kıyamete kadar bakidir**. Dolayısıyla: “Hepsi aynı makamda” demek, bu hakikate göz kapamaktır.

Doğru ölçü şudur: **Bütün peygamberler haktır; fakat vazifeleri, makamları ve risalet daireleri aynı değildir. “İşte o peygamberlerin bir kısmını bir kısmına üstün kıldık” ayeti bu hükmü açıkça teyid eder.**

2- Âlemlere rahmettir

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ

“Seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik.” (Enbiyâ 107)

Bu ifade: Bir **kabileye** değil, bir **coğrafyaya** değil, bir **asra** değil **bütün âlemlere, bütün zamanlara, insanlara, cinlere** hitaptır.

Bu ayet, Efendimiz Hz. **Muhammed** sallallâhu aleyhi vesellemi sadece bir toplumun rehberi değil, **varlığın merkezine konulmuş ilahî bir rahmet elçisi** olarak ilan eder. Bu çapta, bu kuşatıcılıkta, bu evrensellikte bir tanım: Ne başka bir peygamber için yapılmıştır, ne de yapılabilir.

Bu ayeti okuyup hâlâ: “Hepsi aynı, fark yok” diyebilmek, **rahmeti küçültmek değil, rahmetin sahibinin beyanını küçümsemektir**. Çünkü bu ayet: Bir **fazlalık** değil, **ilahî**

bir tespittir. Ve bu tespit, tartışma kabul etmez.

3- Hâtemü'l-Enbiyâ

مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِنْ رِجَالِكُمْ وَلَكِنْ رَسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ

“Muhammed (sallallâhu aleyhi vesellem), peygamberlerin sonuncusudur.”
(Ahzâb 40)

Son peygamber olmak şudur:

- Önceki bütün peygamberlerin **mirasını taşımak**
- Ayı ayrı verilen vazifeleri **tek şahısta cem etmek**
- Kıyamete kadar sürecek **evrensel bir risaleti omuzlamak**

Bu yüzden “son” kelimesi burada: **Kemâlin ilanıdır zirvenin mühürlenmesidir**

Nasıl ki: Bir binanın temeli değil, **en son konulan kilit taşı** yapıyı ayakta tutar. Bir ilmin son halkası, **bütün halkaları mânâlandırır.**

Hâtemü'l-Enbiyâ da böyledir. Nitekim Efendimiz (s.a.v) bunu **bizzat kendi hadisiyle** de ifade eder:

“Benimle benden önceki peygamberlerin misali, binası tamamlanmak üzere olan bir saray gibidir. İnsanlar hayran kalır ve der ki: ‘Keşke şu köşe taşı da konulsaydı.’ İşte o köşe taşı benim.” (Buhârî, Menâkıb; Müslim, Fedâil)

Bu yüzden: **Hâtemiyet**, tarihin kapanması değil; **hakikatin kemâle ermesidir.**

4- Makam-ı Mahmud

عَسَى أَنْ يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَحْمُودًا

“Rabbin seni Makam-ı Mahmud’a yükseltecektir.” (İsrâ 79)

Bu ayet, Efendimiz Hz.**Muhammed** sallallâhu aleyhi veselleme verilen **emsalsiz ve tek** bir makamı ilan eder.

Makam-ı Mahmud şudur: Büyük şefaath makamıdır. Kıyamet günü **bütün mahlûkatın**

gıptayla bakacağı bir zirvedir. O gün **peygamberlerin dahi sancağı altında toplanacağı** bir derecedir

Bu makam: Bir fazilet payesi değil de nedir? Bir övgü ifadesi değil midir? O gün: İnsanlık susar, peygamberler “nefsî, nefsi” der ve **şefaât kapısı sadece ona açılır**. İşte bu hakikat karşısında: “Bütün peygamberler makamca aynıdır” demek, **Kıyametin merkezine konmuş bu ilahî hükmü inkâr etmektir**.

Peygamberlikte bizler için iman eşitliği vardır; ama o kutlu zatlar **makamda, vazifede ve şefaatte eşit değildir**.

5- “Beşer” diyerek düşürmek mi? Miraç cevaptır.

سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ ۖ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَا الَّذِي بَارَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ مِنْ آيَاتِنَا ۚ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ

Bir gece, kendisine âyetlerimizden bir kısmını gösterelim diye (Muhammed) kulunu Mescid-i Harâm’dan, çevresini mübarek kıldığımız Mescid-i Aksâ’ya götüren Allah noksan sıfatlardan münezzehtir; O, gerçekten işitendir, görendir.

İsra: 1

“Ben de sizin gibi bir beşerim” ayetiyle Efendimiz’i sıradanlaştırmaya çalışanlara **cevap Miraç’tır**.

Çünkü Efendimiz Hz. **Muhammed** sallallâhu aleyhi vesellem: Gökleri **basamak basamak** geçti, Sidretü’l-Müntehâ’yı aştı, Cebrâil’in “buradan öteye geçemem” dediği yerde **yalnız devam etti**.

Bu nokta çok nettir: **Hiçbir peygamber, hiçbir melek, hiçbir mahlûk bu makama çıkarılmadı**.

Miraç: **Canlı bir bedenle, uyanık halde, zaman ve mekânın üstünde gerçekleşmiş ilahî bir yükseliştir**.

Ve bu yükseliş: Musa aleyhisselama verilmedi, İsa aleyhisselama verilmedi, İbrahim aleyhisselama verilmedi. **Sadece ona verildi**. Evet, beşerdir. Ama O beşer **Arş’a çağrıldı**.

Eğer: “Beşer olmak eşitliktir” denilseydi, o zaman: Her beşer Miraç’a çıkarılırdı. Her beşer Sidre’yi aşardı. Her beşer Allah’la vasıtasız hitaba mazhar olurdu. **Miraç, onun Allah katındaki yerini gösteren ilahî imzadır**.

Bu imzanın altında: “Âlemlere rahmet” yazar. “Hâtemü’l-Enbiyâ” yazar. “Makam-ı Mahmud” yazar.

6- Şahitlik Makamı: Kıyametin Merkez Noktası

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا؟

“Sizi orta bir ümmet kıldık ki insanlara şahit olasınız; Peygamber de size şahit olsun.”

(Bakara 143)

Bu ayet, sıradan bir fazilet bildirmez; **kıyametin mahkeme düzenini** kurar. **Şu dengeyi iyi görelim**

Ümmet **insanlığa şahit**. Peygamber **ümmete şahit**. Yani: **Şahitlerin de şahidi odur**. Bu, ikinci bir halka değildir; **merkezin ta kendisidir**.

Neden bu makam eşitlenemez?

Çünkü Kur’ân: Başka hiçbir peygamber için “ümmetlere şahit” dememiştir. Hiçbirine “kıyamet günü merkez şahit” rolü vermemiştir. Burada şahitlik: Bir kavme değil, bir asra değil **bütün insanlık tarihine** yöneliktir.

Kıyamet günü: Ümmetler çağrılacak ve peygamberleriyle yüzleştirilecek. Sonra **son hüküm noktasında** Efendimiz **Muhammed** (s.a.v) **şahitlik edecek**. Bu ne demektir? **Onun risaleti, tarihin tamamını kapsar**.

Bir peygamber: Sadece kendi kavmine şahit oluyorsa → **dairesi sınırlıdır**. Bütün insanlığa şahit kılınıyorsa → **küllîdir**. Eğer peygamberlerin makamı eşit olsaydı: Şahitlik paylaştırılırdı merkez çoğalırdı hüküm dağılırdı. Ama Kur’ân: **Merkezi tekleştiriyor**, şahitliği **tek mihverde topluyor**

Kıyamette şahitlik merkezi olan bir peygamber, başka hiçbir peygamberle eşitlenemez.

Bakara 143: “Hepsi aynıdır” diyenlerin sözünü **boşa çıkaran bir ayettir**.

7- “Çok büyütüyorsunuz” sözü neyin büyütülmesi?

Eğer: **Kur’ân’ın verdiği sıfatları kabul etmek** “büyütmek” ise, **Allah’ın yücelttiğini yüceltmek** suç sayılıyorsa bu söz, farkında olunmadan: **Efendimiz** sallallâhu aleyhi vesellemini **değil, ilahî ölçüyü küçültmektir.**

Biz Efendimiz Hz **Muhammed** sallallâhu aleyhi vesellemini **ilahlaştırmıyoruz, beşer üstü bir varlığa çıkarmıyoruz** ama **sıradanlaştırmıyoruz, Kur’ân’ın yerleştirdiği makamdan aşağı indirmiyoruz.**

Çünkü: **İman ne aşırılık ne eksiklik. İman, Allah’ın tayin ettiği yerde durmaktır.**

Ve o yer: Ne bizim keyfimizdir ne başkasının rahatsızlığıdır. **O yer, vahyin çizdiği yerdir.**

Efendimiz Hz **Muhammed** sallallâhu aleyhi vesellemin **huzurunda şiir söylemesine bizzat izin verilen Hassan bin Sabit (r.a) şöyle diyordu.**

مُحَمَّدٌ بَشَرٌ لَيْسَ كَالْبَشَرِ، Muhammed bir beşerdir Ama sıradan beşer gibi değildir
بَلْ هُوَ يَاقُوتَةٌ وَالنَّاسُ كَالْحَجَرِ Bilakis o bir yakut gibidir. İnsanlar ise taş gibidir.

Yani: “O da insandır; fakat kıymeti bakımından insanlar arasında yakutun taşlar arasındaki farkı gibidir.” Efendimiz **Muhammed (ﷺ) beşerdir.** Ama: Ahlâkta, marifette, rahmette, risalette zirvedir.

Kur’ân da bunu teyit eder:

قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُمُ إِلَهٌ وَاحِدٌ ۚ

“De ki: Ben de sizin gibi bir beşerim; Şu farkla ki bana, ilâh’ınızın, sadece bir ilâh olduğu vahyolunuyor.” (Kehf 110)

Ama ne acıdır ki bu ayeti kendilerine bir kalkan yaparak hakikati tersten okuyanlar. Bununla efendimiz sallallâhu aleyhi vesellemin övülmesinden rahatsız oluyorlar.

“De ki: Ben de sizin gibi bir beşerim; bana vahyediliyor.” (Kehf 110). Bu ayeti alıp: “Demek ki fark yok” demek, **ayet okumak değil, ayeti budamaktır.** Çünkü ayetin **bel kemiği**, ilk cümle değil **ikinci cümledir.**

Ayet **beşerliği eşitler ama vahyi ayırır.** “Ben de sizin gibi bir beşerim der **ilah değildir, putlaştırılmaz der.** “Bana vahyediliyor” ifadesiyle de **hiçbir insanla kıyaslanamaz.** İşte fark **buradadır.** Ve bu fark, **uçurumdur.**

Bu ayetle Efendimiz ﷺ 'i düşürmeye çalışanlar şunu yapıyor:

Ayetin yarısını alıyor, ayetin ruhunu kesiyor, vahyi paranteze alıyor. Sonra da: “Bakın, o da sıradan bir insanmış” diyorlar. Bu, **ayetle savunma değil; ayetle tahriftir.**

Şu soruya cevap versinler:

- Hanginize **vahiy geliyor?**
- Hanginiz **Cebrâil’le muhatap oldunuz?**
- Hanginiz **âlemlere rahmet** diye tanıtıldınız?
- Hanginiz **Makam-ı Mahmud** ile müjdelendiniz?

Eğer cevap **hiçbiri** ise, “Beşerlik eşitliği”ni **makam eşitliği sanmak, aklî değil, ideolojik bir zorlamadır.**

Bu ayet asla ve kat’a Efendimiz sallallâhu aleyhi vesellem’i sıradanlaştırmaz, makamını düşürmez, peygamberliği eşitlemez. Bilakis: **Onu ilahlaştıranları reddeder, onu sıradanlaştıranları da susturur.** İman burada durur: Ne yukarı taşar ne aşağı düşer. **Vahyin çizdiği çizgide durur.**

Bu söylemin arkasındaki sebep:

Bu söylemin arkasında çoğu zaman modern aklın rahatsızlığı ve **hadis inkârcılığı** vardır. Çünkü Efendimiz Hz. **Muhammed** sallallâhu aleyhi vesellem yüceldikçe, **sünnet bağlayıcı hâle gelir.** Sünnet bağlayıcı hâle geldikçe de keyfî din anlayışı çöker. Bu yüzden önce “hepsi aynı, çok büyütüyorsunuz” denir; makam düşürülür, merkez bulanıklaştırılır. Amaç peygamberleri eşitlemek değil, **Efendimiz** sallallâhu aleyhi vesellemini **sıradanlaştırmaktır.** Çünkü O sıradanlaşırsa, **hayat ölçü istemez.**

Hadis inkârcılarının asıl hedefi de tam buradadır: **Kur’ân’ın canlı tefsiri olan sünneti susturmak.** Zira sünnet susarsa, Kur’ân herkesin elinde **istediği gibi eğip bükeceği** bir metne dönüşür. O zaman emirler bağlayıcılığını kaybeder, yasaklar yoruma boğulur, din “bana göre” hâline gelir. Efendimiz’in itibarı düşürüldüğünde, **Kur’ân’ın hayata nasıl uygulanacağına dair ilahî rehberlik de devre dışı kalır.**

“Peygamberlerin hepsinin makamı aynıdır, çok büyütüyorsunuz” diyenlerin meselesi çoğu zaman peygamberler arası denge değildir; mesele **otoritedir.** Sünnet konuşursa, keyif susar. Efendimiz merkezde durursa, herkes ölçülür. Bu yüzden önce makam hedef alınır, sonra hadisler tartışmaya açılır. Net hüküm şudur: **Efendimiz’i itibarsızlaştırmak, sünneti susturmak içindir; sünneti susturmak da Kur’ân’ı herkesin keyfine bırakmak içindir.** Bu zinciri kıran tek şey, vahyin çizdiği yerde durmaktır.

Asıl büyük hata ise şudur: Efendimiz sallallâhu aleyhi vesellemini yüceltmenin ilahlaştırmak

olduğu zannedilir. Hâlbuki **asıl tehlike**, onu sıradanlaştırmak ve Allah'ın verdiği makamı budamaktır. Son hüküm nettir ve sarsıcıdır: “Çok büyütüyorsunuz” diyenler, aslında Efendimiz sallallâhu aleyhi veselleme değil **kendilerini merkeze almak** istiyorlar. Çünkü O yükseldikçe *ben küçülürüm*; O merkez olursa *ben ölçülürüm*. Evet bazı nefisler, **ölçülmeyi sevmez**. Bu hakikatin acı misallerini maalesef günümüzde görmekteyiz.